

Projekt: Haga fjärilspark i Hofors

Län	Kommun
Gävleborgs län	Sandviken

Kommunens projektansvarige

Kommunens projektansvarige	Enhet/förvaltning
Henry Nilsson	Västra Gästriklands samhällsbyggnadsförvaltning
Postadress	Postnr Postort
Odengatan 37	81180 Sandviken
Telefon	Mobil
026241448	0705689748
E-post	Postgiro/Bankgiro
henry.nilsson@sandviken.se	32228-9
Organisationsnummer	Betalningsreferens
212000-2346	VGS

Övriga kontaktpersoner

Inga övriga kontakter

Projektbeskrivning

Projektnummer	23068858	Status	Inskickad
Projektets startår	Projektstart	Projektslut	Prio
2023	2023-01-01	2025-12-31	1
Tätortsnära	Kmn diarienummer	Lst diarienummer	Projektet drivs av
Projektet är tätortsnära	-	-	Kommun
Inkommet Lst	Senaste Statusändring	Gott exempel	Projektets tema
2022-09-01	2022-09-01 Inskickad	Nej	Gynna vilda pollinatörer och pollinering

Sammanfattning

Den biologiska mångfalden minskar i rask takt och i odlingslandskapet är insekter och smådjur särskilt utsatta till följd av pesticider, övergödning och monokulturer. Detta har fört med sig att tätortsnära miljöer har blivit viktiga för många insekter.

Haga Trädgårdar i Hofors ligger i utkanten av stadskärnan som kopplar forskning, utveckling, arbetsmarknad och integration. Inom parken finns ett växthus och cirka 20 000 kvm stor gräsmatta med buskar och träd. Delar av gräsytan har en mångfald av ängsblommor som gör att hela området har en stor potentiell att som bli en lyckad fjärilspark som kommer vara ett viktigt inslag i stadens grönstruktur för att det inte finns några större kommunala parker med speciellt fokus på insekter i kommunen. Den främsta grönstrukturen i Hofors består till allra största del av privata villaträdgårdar.

Fjärilsparken som planeras anläggas i området har fokus på miljöer för fjärilar och därmed kommer ett brett spektrum av insekter ges möjlighet till värdefullt livsutrymme i parken. Fjärilsparken kommer att projekteras av extern expertis i nära samarbete med Västra Gästriklands samhällsbyggnadsnämnd, Hofors Hus och Arbetsmarknad & Integration (Hofors kommun). Fjärilsparken kommer också att fungera som en utökad del av det integrationsarbete som bedrivs i Haga Trädgårdar. Det blir utvecklande för långtidsarbetslösa att få delta i något nytt och spännande samt utveckla sin kunskap och kompetenser. Samtidigt kommer Fjärilsparken vara en kompletterande del av Haga Trädgårdars ambitioner att vara en hållbar verksamhet i framkanten av forskning, utbildning, integration och cirkuläret.

Fjärilsparken ska ha så mycket element som möjligt som lockar insekter: död ved i olika former, stenblock och stenrösen, sandblottor och sluttningar med olika lutningar, blommande träd, buskar och perenner som avlöser varandra med sin blomning, sol och skugga. Fjärilsparken ska också locka vuxna och barn där de kan uppleva naturens växlingar. Där ska finnas gott om enskilda sittplatser men även en samling bänkar eller stockar så att parken kan fungera som en lärande miljö för skolbarn och vuxna.

Den färdiga Fjärilsparken kommer bli en ny målpunkt för traktens alla insekter och fåglar samt för boende i

Hofors och externa besökare.

Syfte

Fjärilparken ska fungera som en livsmiljö för pollinerande insekter samt som en rofylld och pedagogisk plats för människor. Parken kan bli ett redskap där man på ett handgripligt sätt kan informera om biologisk mångfald samt öka kunskap och intresse för natur, ekosystemtjänster och insekter. Den blir också en lämplig plats för att få sina första naturupplevelser.

I Fjärilparken kommer det att finnas information om de olika biotoperna och vilka insekter man kan förvänta sig att se vid olika årstider. En mindre fruktträdgård planeras intill parken bestående av bland annat de riksblostande svenska fruktträd. I parken finns sedan tidigare olika trädslag med inhemskt ursprung.

Utöver de biologiska vinsterna så får de boende i Hofors ett nära utflyktsmål i form av en fjärilspark. Hit kan man gå och cykla för att njuta av växter och djur eller sätta sig ner och bara vara. Inom Haga Trädgårdar finns redan ett växthus med en tillhörande servering. Sammantaget blir Fjärilsparken tillsammans med växthus och servering en bra kombination och kan bli ett intressant utflyktsmål för medborgare och turister.

I Haga Trädgårdar ser personalen en möjlighet att till exempel samla ihop mindre mängder löv i hösten, spara så mycket biologiskt avfall som möjligt på plats och skapa ett kretslopp i parken. Med detta projekt omvandlas en del av gräsmarken som i dagsläget slås minst en gång i veckan till en myllrande biotop som blir en ny mötesplats för alla besökare som människor och djur.

Bakgrund

Den tätortsnära naturen är viktig för både människor och djur. I dag finns inga större parker i Hofors med fokus på insekter utan det är mer enskilda blomsterrabatter runt om i kommunen.

Pollinerande insekter har det svårt att ta sig fram över större avstånd. Väststäddade trädgårdar, klippt gräsmatta och osammanhängande grön infrastruktur är ett stort hot mot många pollinerande insekter. När insekterna försvinner bryts ekosystemkedjan och en mängd ekosystemtjänster försvinner. Inte minst pollineringen av blommor, grönsaker, frukt och bär i våra trädgårdar blir lidande med mindre skördar som följd.

Under 2022 har Hofors kommun undersökt sina Bruksgräsmattor i kommunen, som vanligtvis klipps med gräsklippare ett antal gånger varje säsong. Till följd av det projektet väcktes denna projektidé och man ser flera samhällsvinster med att anlägga en Fjärilspark i centrum av Hofors.

Haga Trädgårdar i Hofors byggdes ursprungligen som ett integrationsprojekt och fungerar idag som en viktig sysselsättning för långtidsarbetslösa. Växthuset är utrustad med avancerad teknik för uppvärmning och återvinning av restvärme. Tanken är att man ska kunna producera grönsaker lokalt istället för att köpa in långväga ifrån. Utöver den biologiska nyttan så ökar möjligheterna för integration i kommunen.

Haga Trädgårdar ligger bredvid Hofors största industri i öster och bostadskvarter i väster samt en genomfartsled i den södra delen. Det är i närhet till kyrkogården med många blommor. Från centrum i

Hofors tar det bara några minuter att ta sig till parken till fots. I Haga Trädgårdar finns redan idag en utemiljö som fungerar som rehabilitering i en lugn miljö. Den delen av parken kommer att finnas kvar och består av mycket örter, grönsaker och blommor i liten skala.

En extern landskapsarkitekt kommer skissa fram Fjärilsparken som kommer vara dynamiskt för insekter och människor. Detta kommer göras tillsammans med Arbetsmarknad & Integration för att säkertställa att Fjärilsparken blir ett hållbart projekt som kan lätt skötas idag och i framtiden. Flera delar av parken ska restaureras med insektsmiljöer medan andra delar ska bevaras och vårdas då de är redan rik med ängsblommor.

I samarbete med Studieförmedling och Arbetsmarknad & Integration har projektet ambitionen att utveckla arbetarnas kunskap om växter, insekter och naturvård för att de ska restaurera och sköta Fjärilsparken. Till föreläsningar kan också pedagoger och allmänheten bjudas in för att sprida kunskapen och väcka intresse. VGS kommer vara ansvarig att skapa skyltar med information om de olika biotoper inom Fjärilsparken för att sprida mer kunskap om insekterna och deras miljö. Inom projektet samarbetar vi också med Naturskyddsföreningen i Hofors-Torsåker, som kommer bidra med kontinuerlig inventering av fjärilar under projektets gång och kommunikation till allmänheten och media.

Lokala aktörer

Projektet samarbetar med Studieförmedling och Naturskyddsföreningen i Hofors-Torsåker.

Projektets bidrag till miljö kvalitetsmålen och långsiktigt och varaktigt naturvårdsarbete i kommunen

Projektet bidrar till miljö kvalitetsmål "Frisk luft" genom att parken med sina buskar och träd hjälper till att binda damm och partiklar från intilliggande väg och jordbruk. Information om insekternas roll i ekosystemet kan inspirera människor till minskad användning av gödnings- och bekämpningsmedel i sina trädgårdar, till och med skapa liknande insektsmiljöer i deras trädgårdar.

Fjärilsparken bidrar till miljö kvalitetsmålet "God bebyggelse" både för de som redan bor i området och för de nya Hoforsbor som kommer bygga sina bostäder i nära anslutning till parken.

En del av ett tidigare ensamt jordbrukslandskap blir nu en park rik på ekosystemtjänster, större antal djur och växter samt ökad biologisk mångfald. Folkhälsan förbättras då Hoforsbor i alla åldrar får en grön oas som är tillgänglig för alla.

Projektets långsiktiga effekter

Huvudsyftet med projektet är att långsiktigt bidra till att den biologiska mångfalden i området. Projektet kommer öka producerande, reglerande och kulturella ekosystemtjänster som både samhället och natur kan få nytta av. Det kommer locka insekter som i sin tur attraherar fåglar och smådjur. Boende i närområdet och hela kommunen får en ny mötesplats samtidigt som förskolor och skolor får ett nytt pedagogiskt utflyktsmål.

Projektets stöd till olika samhällsintressen

I vilken omfattning stödjer projektet de globala hållbarhetsmålen?

Hållbarhetsmål 2030	Ingen betydelse	Liten betydelse	Stor betydelse
Ingen fattigdom	X	-	-
Ingen hunger	X	-	-
Hälsa och välbefinnande	-	-	X
God utbildning för alla	-	-	X
Jämställdhet	-	X	-
Rent Vatten Och Sanitet	X	-	-
Hållbar Energi För Alla	X	-	-
Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	X	-	-
Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	X	-	-
Minskad ojämlikhet	-	X	-
Hållbara städer och samhällen	-	-	X
Hållbar konsumtion och produktion	-	X	-
Bekämpa klimatsförändringen	-	-	X
Hav och marina resurser	X	-	-
Ekosystem och biologisk mångfald	-	-	X
Fredliga och inkluderande samhällen	-	X	-

I vilken omfattning stödjer projektet genomförande av miljökvalitetsmålen?

Miljökvalitetsmål	Ingen betydelse	Liten betydelse	Stor betydelse
Begränsad klimatpåverkan	-	X	-
Frisk luft	-	-	X
Försurning	X	-	-
Giftfritt	-	-	X
Ozonskikt	-	X	-
Strålning	X	-	-
Övergödning	-	X	-
Sötvatten	X	-	-
Grundvatten	X	-	-
Kust och hav	X	-	-
Våtmark	X	-	-
Skog	-	X	-
Odlingslandskap	-	-	X
Fjäll	X	-	-
Bebyggelse	-	-	X
Djur och växter	-	-	X

Åtgärder och kostnader i projektet

Åtgärdsnummer		Startdatum	Slutdatum
1		2023-01-01	2023-12-31
Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete	
220 000 kr	110 000 kr	0 kr	
Åtgärdskategori			
02 - Framtagande av underlag t.ex. i form av kommunala naturvårdsprogram för genomförande av åtgärder inom naturvård och därmed sammanhängande friluftsliv			
Åtgärdstyp		Mätvärde	Enhet
13 - Övrigt		1	st
Huvudsakligt miljömål	Naturtyp	Organismgrupp	Inriktning
16 - Ett rikt växt- och djurliv	05 - Odlingslandskap	11 - Övrigt	01 - Naturvärde
Huvudsakligt friluftsdelmål		Ekosystemtjänst	
0 - Ej vald		08 - Pollinering	

Åtgärd / Metod / Planerat resultat

Planering av fjärilsparken med fokus på växt- och insektsmiljöer görs av extern expert på området i nära samarbete med Haga Trädgårdar. Växtlistor och skötselplan tas fram.

Förvaltning av resultat efter projektiden

Projektet möjliggör planering av extern expert.

Åtgärdsnummer		Startdatum	Slutdatum
2		2023-01-01	2025-12-31
Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete	
540 000 kr	270 000 kr	0 kr	
Åtgärdskategori			
05 - Restaurering av områden, naturtyper eller bestånd av arter som bedöms värdefulla från naturvårdssynpunkt			
Åtgärdstyp		Mätvärde	Enhet
47 - Nyskapa naturtyp/område		20 000	m2
Huvudsakligt miljömål	Naturtyp	Organismgrupp	Inriktning
16 - Ett rikt växt- och djurliv	05 - Odlingslandskap	11 - Övrigt	01 - Naturvärde
Huvudsakligt friluftsdelmål		Ekosystemtjänst	
0 - Ej vald		08 - Pollinering	

Åtgärd / Metod / Planerat resultat

Anläggningen av fjärilsparken innebär massförflyttningar för att skapa kullar och slänter, ängsytor och gångvägar. Stenblock, stockar och faunadepåer byggs upp. Rabatter, planteringsgropar och äng förbereds och planteras.

Förvaltning av resultat efter projektiden

Parken förvaltas av Haga Trädgårdar efter projektiden.

Åtgärdsnummer		Startdatum	Slutdatum
3		2023-01-01	2025-12-31
Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete	
120 000 kr	60 000 kr	0 kr	
Åtgärdskategori			
06 - Information, folkbildning och annan kunskapsspridning om naturvård och därmed sammanhängande friluftsliv			
Åtgärdstyp		Mätvärde	Enhet
54 - Informationstavla/skylt		1	st
Huvudsakligt miljömål	Naturtyp	Organismgrupp	Inriktning
15 - God bebyggd miljö	05 - Odlingslandskap	11 - Övrigt	03 - Människa/Friluftsliv
Huvudsakligt friluftsdelmål		Ekosystemtjänst	
5 - Attraktiv tätortsnära natur		08 - Pollinering	

Åtgärd / Metod / Planerat resultat

Information är viktigt del av folkbildningen och för att öka upplevelsevärdet i parken. Informationstavlor och broschyrer med grundläggande information kommer finnas. Kommunikation med media.

Förvaltning av resultat efter projektiden

Efter projektiden förvaltas skyltar och information av Haga Trädgårdar.

Åtgärdsnummer		Startdatum	Slutdatum
4		2023-01-01	2025-12-31
Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete	
120 000 kr	60 000 kr	0 kr	
Åtgärdskategori			
06 - Information, folkbildning och annan kunskapsspridning om naturvård och därmed sammanhängande friluftsliv			
Åtgärdstyp		Mätvärde	Enhet
70 - Utbildning/rådgivning		1	st
Huvudsakligt miljömål	Naturtyp	Organismgrupp	Inriktning
15 - God bebyggd miljö	05 - Odlingslandskap	11 - Övrigt	03 - Människa/Friluftsliv
Huvudsakligt friluftsdelmål		Ekosystemtjänst	
5 - Attraktiv tätortsnära natur		03 - Friluftsliv – rekreation - hälsa	

Åtgärd / Metod / Planerat resultat

Haga Trädgårdar har en viktig roll för integration. Genom att öka kunskapen hos arbetarna med ökad kunskap om insekter, växter och naturvård. Återkommande föreläsningar för arbetarna, pedagoger och allmänheten.

Förvaltning av resultat efter projektiden

Efter projektiden kommer arbetarna ha bättre kunskap om fortsatt skötsel av Fjärilsparken.

Summering åtgärder

Åtgärdsnummer	Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete
1	220 000 kr	110 000 kr	0 kr
2	540 000 kr	270 000 kr	0 kr
3	120 000 kr	60 000 kr	0 kr
4	120 000 kr	60 000 kr	0 kr
Summa	1 000 000 kr	500 000 kr	0 kr

Önskad utbetalningstakt

År	Belopp
2023	235 000 kr
2024	70 000 kr
2025	70 000 kr
2026	125 000 kr

Omfattar ansökan åtgärder för vilka stöd sökts eller beviljats enligt annan författning?

Nej

Finansiärer

Typ av finansiär	Namn/Kommun		Intyg bilaga
Kommun	Hofors		2
Period från	2023-01-01	Period till	2025-12-31
År	Kontanta medel	Egen arbetsinsats inkl LKP	Värde av ideellt arbete
2023	0 kr	204 000 kr	0 kr
2024	0 kr	203 000 kr	0 kr
2025	0 kr	203 000 kr	0 kr

Typ av finansiär	Namn/Kommun		Intyg bilaga
Kommun	Sandviken		1
Period från	2023-01-01	Period till	2025-12-31
År	Kontanta medel	Egen arbetsinsats inkl LKP	Värde av ideellt arbete
2023	0 kr	20 000 kr	0 kr
2024	0 kr	20 000 kr	0 kr
2025	0 kr	20 000 kr	0 kr

Totalt	0 kr	670 000 kr	0 kr
---------------	-------------	-------------------	-------------

Villkor

Id	Beskrivning
----	-------------

Motivering till beslut

Politikområden

- Övrigt av betydelse för naturvård (50 %) Område gynnar pollinerande insekter och andra djur som i sin tur är beroende av insekter.
- Skola (25 %) En plats där barn ska lära sig om insekter.
- Folkhälsa (25 %) Projektet blir en del av programmet för rehabilitering av långtidsarbetslösa. I framtiden blir området också ett lugnt plats för invånare.

Bilagor

Inga bilagor

Underskrift och Godkännande av Projekt 23068858

1/9 2022

Datum

AB

Underskrift av behörig firmatecknare/företrädare

Anna Bredberg, miljö- & hållbarhetschef

Namnförtydligande

För Sandvikens (Hofors) Kommun